

glæde mig, om det maatte vise sig, at vort Skøn har været for højt, og at Udgifterne ville blive noget mindre, end vi have beregnet dem til, men jeg frygter for, at snarere det modsatte vil blive Tilfældet.

Madsen-Mygdal: Det er jo nu snart 56 Aar siden, at Grundlovsfædrene bleve enige om at udtale, at en Reform i Retsplejen skulde gennemføres saa hurtigt som muligt. Der blev gjort forskellige forgæves Forsøg i saa Henseende, men til sidst stedtes Sagen i alt Fald foreløbig til Hvile. Det er den nuværende og forrige Regerings Fortjeneste at have bragt den frem paa ny. Den blev udførlig drøftet i de foregaaende Rigsdagssamlinger i begge Ting og ogsaa i Udvalg, og man naaede omsider saa vidt, at man den 24. Marts i Fjor fik Sagen i et Fællesudvalg bestaaende af 15 Medlemmer fra hvert Ting. Ifølge den Beretning, som blev afgiven af dette Fællesudvalg ved forrige Rigsdagsamlings Slutning, blev der i dette Udvalg arbejdet meget energisk. Der blev nedsat et Underudvalg, som holdt en Række Møder, men da Rigsdagssamlingen sluttedes, blev man nødt til at ende sit Arbejde med at afgive denne Beretning, hvori man udtalte Ønsket om, at Sagen maatte fremmes videre, og navnlig om, at der maatte blive taget fat ad Aare der, hvor man slap i Fjor. Det maatte efter dette synes saare naturligt, at man saa hurtigt som muligt søgte paa ny at faa Sagen i Fællesudvalg. Saaledes opfattedes Forholdet ogsaa af det andet Ting, hvor Sagen fik en meget hurtig Ekspedition. Den blev fremsat i det andet Ting den 11. Oktober, var til 1ste Behandling den 18. Oktober, til 2den Behandling den 20. Oktober, til 3die Behandling den 22. Oktober og blev samme Dag oversendt til Landstinget. Behandlingen i Landstinget var ogsaa til at begynde med hurtig, idet Sagen var til 1ste Behandling den 28. Oktober, og der blev nedsat et Udvalg samme Dag, saaledes som den ærede Ordfører har omtalt, særlig med det Formaal at undersøge, hvor meget Retsreformen vilde koste, hvilke Udgifter den vilde medføre. Nu har dette Udvalg siddet paa femte Maaned, og først i Dag, da vi skrive den 3. Marts, naa vi til 2den Behandling af Sagen. Jeg kan ikke andet end udtale min Beklagelse af, at Forudsætningen — i alt Fald Forudsætningen fra min og mine Meningsfællers Side —, da dette Udvalg blev nedsat, ikke er sket Fyldest. For det første ansaa vi ikke Op-

lysninger om disse Udgifter for at være saa nødvendige paa det Tidspunkt, og for det andet blev det sagt os, at de temmelig hurtigt kunde skaffes til Veje. Vi gik altsaa til Udvalgsbehandlingen med den Forventning, at den ikke vilde forhale Sagens Fremme. Nu har Sagen alligevel faaet Lov til at hvile i over 4 Maaneder, og det beklager jeg af Hensyn til den Vigtighed og af Hensyn til, at vi nu skrive den 3. Marts, altsaa sandsynligvis staa i Rigsdagssamlingens sidste Maaned, saa at der ikke er nogen Udsigt til at komme videre frem i Aar, selv om vi naa til at faa Sagen i Fællesudvalg paa ny. Jeg har været og er endnu den Dag i Dag af den Formening, at det ikke paa dette Tidspunkt var nødvendigt at foretage en Undersøgelse af, hvad Retsreformen vilde koste. Dette Spørgsmaal har ikke været rejst tidligere — saa vidt jeg ved heller ikke i Fællesudvalget i Fjor —, men nu i Aar har man kastet dette Spørgsmaal ind paa en Tid, da der ikke forelaa nogen virkelig Grund dertil, man ved jo nemlig ikke, hvad man til syvende og sidst kan blive enig om med Hensyn til den endelige Reform. Det er temmelig sikkert, at hverken Folketingets eller Landstingets Affattelse af det foreliggende Lovforslag kliver til Lov. Det er temmelig sikkert, at skal Forslaget kunne føres igennem, maa der ske Indrømmelser fra begge Sider, og der er ingen af os, der kan sige, hvilke Forandringer der muligvis kan blive foretaget. Men saa længe man ikke nogenlunde kender Lovens endelige Affattelse, forekommer det mig ikke betimeligt at give sig til at undersøge, hvad den vil koste. Dernæst er der den Omstændighed, at denne Reform jo vil nødvendiggøre en anden Lov, en Lov om Retskredsene, særlig Underretskredsene og Politikredsene, og ingen af os ved, hvor mange eller hvor faa af disse Kredse der vil blive, og ingen er i Stand til at opstille nogen virkelig Beregning over, hvad hele den Historie vil koste. Først naar vi have Udsigt til, at Reformen kan gennemføres, er det Tid til at tage under Overvejelse, hvilke Udgifter den vil medføre. Det ærede Flertal har imidlertid været af en anden Mening og har ment, at det nu var nødvendigt at faa den antagelige Bekostning at vide. Det har derfor i Skrivelse af 9. November rettet en Forespørgsel til den højtærede Justitsminister med Hensyn til Udgiftens Størrelse. Den ærede Justitsminister svarede temmelig hurtigt; den 15. November forelaa det Svar, der er